

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyní Lenkou Bursíkovou ve věci

žalobce: **B. P.**
X

zastoupen advokátkou JUDr. Evou Dundáčkovou
sídlem Žižkova 708, Příbram

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 28. 5. 2021, č. j. X,

takto:

Rozhodnutí žalované ze dne 28. 5. 2021, č. j. X, se ruší a věc se jí vrací k dalšímu řízení.

I. Žalovaná je povinna žalobci nahradit náklady řízení ve výši 7 603,60 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupkyně JUDr. Evy Dundáčkové, advokátky.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. V projednávané věci je sporné, zda žalobce splnil podmínky pro vznik nároku na starobní důchod před dosažením důchodového věku.
2. Žalovaná rozhodnutím ze dne 16. 4. 2021, č. j. X, zamítla žalobcovu žádost o starobní důchod pro nesplnění podmínek podle § 31 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění.
3. V záhlaví označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) žalovaná zamítla žalobcovy námitky a prvostupňové rozhodnutí potvrdila.

Shodu s prvopisem potvrzuje: H. T.

4. Žalobce brojí proti napadenému rozhodnutí žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (s. ř. s.). Požaduje jeho zrušení a vrácení věci žalované k dalšímu řízení.

Obsah žaloby

5. Žalobce namítá, že žalovaná dostatečně nezjistila skutkový stav. Napadené rozhodnutí nebere v úvahu potvrzení společnosti Průzkum Příbram, s.r.o. (dále jen „Průzkum Příbram“) ze dne 8. 8. 1994, podle kterého žalobce odpracoval v době od 1. 9. 1984 do 13. 10. 1987 a od 1. 4. 1992 do 28. 2. 1994 celkem 566 směn, tj. 26,9 % nejvyšší přípustné expozice v riziku ionizujícího záření, ačkoli v prvostupňovém rozhodnutí je uvedeno, že tento důkaz byl žalované předložen. Správní orgán prvního stupně rozhodl pouze na základě evidenčního listu důchodového pojištění na období do 21. 12. 1995 ze dne 12. 1. 2021, podle kterého žalobce odpracoval v období od 16. 10. 1987 do 31. 7. 1991 v kategorii 05 04 01 I.AA URAN celkem 1324 směn. Podle potvrzení o skutečnostech rozhodných pro vznik nároku na starobní důchod vystaveného společností Diamo státní podnik, odštěpný závod Správa uranových ložisek (dále jen „Diamo“), však žalobce odpracoval kromě uvedených 1324 směn v I.AA pracovní kategorii ještě 439 směn v období od 1. 8. 1986 do 13. 10. 1987. Žalovaná v napadeném rozhodnutí namítané vady neodstranila, zejména nedoplnila dokazování o navržený důkaz o směnách odpracovaných v riziku v době od 1. 9. 1984 do 13. 10. 1987 a od 1. 4. 1992 do 28. 2. 1994 a nevypořádala se se skutečnostmi, které jsou v této listině uvedeny. Nebylo proto správně prokázáno, kolik směn v uranových dolech žalobce odpracoval před 1. 1. 1993.
6. Žalovaná se podle žalobce nevypořádala ani s oznámením Diamo ze dne 10. 4. 1998, č. j. 2050/98/Sk, o přiznání zvláštního příspěvku horníkům, kteří jsou uznáni trvale nezpůsobilými k výkonu práce v podzemí uranových dolů pro dosažení nejvyšší přípustné expozice, podle kterého práce žalobce v I. pracovní kategorii v hornictví se stálým pracovištěm v podzemí hlubinných dolů (I.AA kategorie) trvala minimálně 15 let.

Vyjádření žalované a žalobcova replika

7. Žalovaná ve vyjádření k žalobě uvedla, že úvodní část žalobní argumentace není příliš srozumitelná. Tvrzení, podle kterého žalobcova práce v uranových dolech trvala 15 let, působí až překvapivě, neboť zohlednitelné období spadá mezi roky 1986 a 1997. Žalovaná nesouhlasí s tvrzením, že vycházela toliko z údajů „evidenčního listu důchodového zabezpečení na období do 21. 12. 1995 ze dne 12. 1. 2021“. Uvažovaný počet směn, tzn. úhrnem 1 918 směn v hlubinném hornictví, resp. 1 753 v uranových dolech odpovídá bezezbytku důkazům shromážděným ve spisu. Jelikož žalobce zjevně nezískal zákonem požadovaný počet směn, nevznikl mu nárok na snížení věkové hranice pro odchod do důchodu.
8. Žalovaná navrhuje zamítnutí žaloby.
9. Žalobce v replice uvedl, že podle potvrzení ze dne 12. 1. 2021 započtené směny (1 058 směn) odpracoval v době od 1. 8. 1986 do 13. 10. 1987 a od 16. 10. 1987 do 31. 7. 1991. Poté však prokazatelně v období od 1. 4. 1992 do 28. 2. 1994 pracoval u společnosti Průzkum Příbram, což byla zprivatizovaná část bývalého odštěpného závodu Uranových dolů v Příbrami. Žalobce rovněž rozporuje tvrzení žalované, že měl v době po 1. 1. 1993 odpracovat v hornictví se stálým pracovištěm v podzemí uranových dolů celkem 695 směn, neboť dle potvrzení ze dne 12. 1. 2021 tyto směny odpracoval až v období od 1. 3. 1994 do

31. 3. 1997. Směny, které odpracoval v podzemí hlubinných uranových dolů od 1. 1. 1993 do 31. 12. 1993 (dle potvrzení Průzkum Příbram), však zůstaly nezapočteny. Není rozhodné, do jaké organizační složky nebo rezortní struktury důl patří. Přesto směny od 1. 4. 1992 do 28. 2. 1994 nebyly evidentně započteny. Byly započteny toliko do odpracované doby mimo riziko nejvyšší přípustné expozice v hlubinných uranových dolech.

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

10. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, po vyčerpání řádných opravných prostředků a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Jde tedy o žalobu věcně projednatelnou.
11. Soud vycházel při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Shledal přitom vady, k nimž by byl povinen přihlídnout i bez námítky.
12. Soud k projednání věci nařídil dne 15. 12. 2021 jednání. V jeho průběhu účastníci řízení setrvali na svých procesních stanoviscích. Žalobce zdůraznil, že žalovaná nezohlednila některé doby výkonu zaměstnání, které byly doloženy podklady předloženými ve správním řízení. Jedná se období, kdy žalobce pracoval na stejné šachtě, stejném pracovišti, jen neví, kde se stala chyba, že se dané období neevidovalo. Proto žalobce předložil potvrzení Průzkumu Příbram, podle kterého odpracoval 566 směn. Pokud se od nich odečte 212 započtených směn, zbývá stále 354 směn, které žalobce odpracoval, ale nebyly zohledněny. Žalovaná navrhlá zamítnutí žaloby, neboť nebyly zjištěny žádné nové skutečnosti, které by mohly zvrátit její rozhodnutí.
13. Soud při jednání provedl důkaz oznámením společnosti Diamo ze dne 10. 4. 1998, č. j. 2050/98/Sk, jímž byl žalobci přiznán zvláštní příspěvek horníkům ve výši 1 900 Kč měsíčně. Z oznámení plyne, že podle rozhodnutí hlavního hygienika ČR ze dne 1. 8. 1990, č. j. HEM-300, byl žalobce uznán trvale nezpůsobilým k výkonu práce v podzemí uranových dolů pro dosažení nejvyšší přípustné expozice a dnem 31. 3. 1997 skončil jeho pracovní poměr. V části 2. daného oznámení nejsou vyplněny žádné údaje. Navržený důkaz výpovědi referentky oddělení archivu Diamo ke způsobu evidence rozhodné doby pro hodnocení nejvyšší přípustné expozice soud pro nadbytečnost neprováděl. Výpověď této osoby by totiž dle názoru soudu nemohla přispět k objasnění sporného skutkového stavu. Nadbytečným soud shledal též navržený výslech žalobce, neboť účastnický výslech není určen k tomu, aby při něm účastník uváděl svá tvrzení o rozhodujících skutečnostech, ani aby se touto formou vyjadřoval k jiným provedeným důkazům. K tomu slouží primárně podání, návrhy a jiné procesní úkony účastníka řízení. Žalobce měl v řízení dostatečný prostor k vyjádření v rámci žaloby a repliky k vyjádření žalované i při ústním jednání. Konečně soud neprováděl důkaz ani listinami, které jsou součástí správního spisu (napadeným rozhodnutím, správním spisem jako takovým a potvrzením Průzkumu Příbram ze dne 8. 8. 1994), neboť v řízení před správními soudy se správním spisem dokazování neprovádí.

Skutečnosti plynoucí ze správního spisu

14. Soud z předloženého spisu zjistil následující okolnosti relevantní pro rozhodnutí ve věci.
15. Žalobce dne 21. 1. 2021 podal žádost o starobní důchod. K žádosti připojil potvrzení vydané společností Diamo ze dne 12. 1. 2021, z něž plyne, že žalobce byl od 1. 3. 1994 do

31. 3. 1997 zaměstnán v hornictví se stálým pracovištěm v hlubinných dolech, dne 31. 3. 1997 dosáhl nejvyšší přípustné expozice a v tomto období odpracoval v uranovém dolu 695 směn. Žalobce k žádosti dále přiložil vyjádření společnosti Diamo ze dne 12. 1. 2021, v němž je uvedeno, že v podzemí uranových dolů odpracoval dle dozimetrických listů v období od 1. 8. 1986 do 13. 10. 1987 212 směn v kategorii 05 04 01 I.AA URAN. K vyjádření společnost Diamo připojila ještě potvrzení vydané dne 8. 8. 1994 společností Průzkum Příbram s.r.o., neboť podle referentky společnosti Diamo *bývají se společností Průzkum Příbram, co se týká potvrzení pro OSSZ, problémy*. Podle tohoto potvrzení žalobce u této společnosti odpracoval v riziku pro hodnocení nejvyšší přípustné expozice v době od 1. 9. 1984 do 13. 10. 1987 a od 1. 4. 1992 do 28. 2. 1994 celkem 566 směn v riziku ionizujícího záření, 8 směn v riziku prašnosti, razičské práce na území hl. m. Prahy a 92 směn v riziku prašnosti – uhelné doly.
16. Ve spisu se dále nachází evidenční listy důchodového pojištění (zabezpečení) za roky 1984 až 2021. Z evidenčního listu důchodového zabezpečení vystaveného Průzkumem Příbram dne 17. 10. 1994 na období 1. 4. 1992 až 28. 2. 1994 vyplývá, že žalobce u této společnosti odpracoval 275 dnů v kategorii 05 04 01 I.AA, a to v roce 1992. Z evidenčního listu důchodového zabezpečení na období do 31. 12. 1995 vystaveného dne 12. 1. 2021 společností Diamo vyplývá, že žalobce odpracoval u této společnosti v kategorii 05 04 01 I.AA v roce 1987 70 dnů a 6 dnů v kategorii I.A, v roce 1988 366 dnů, v roce 1989 365 dnů, v roce 1990 355 dnů a v roce 1991 168 dnů v téže kategorii. Ve spisu je dále založeno nedatované potvrzení o skutečnostech rozhodných pro vznik nároku na starobní důchod, poskytovaný podle nařízení vlády ČSFR ze dne 30. 11. 1990 o mimořádném poskytování starobního důchodu některým horníkům, vystavené společností Diamo. Z tohoto potvrzení plyne, že žalobce byl u této společnosti zaměstnán od 1. 8. 1986 do 13. 10. 1987, kdy odpracoval 439 dnů v kategorii 05 04 01 I.AA URAN, a od 16. 10. 1987 do 31. 7. 1991, kdy odpracoval 1 324 dnů v téže kategorii. Z evidenčního listu důchodového zabezpečení vystaveného dne 23. 4. 1988 Uranovým průzkumem k.p. vyplývá, že žalobce v roce 1986 odpracoval v kategorii 05 04 01 I.AA 153 dnů a v roce 1987 286 dnů (celkem tedy 439 dnů).
17. Rozhodnutím ze dne 16. 4. 2021 žalovaná žalobcovu žádost zamítla. Žalovaná poukázala na relevantní právní úpravu týkající se stanovení důchodového věku, zejména na § 37b a § 37c zákona o důchodovém pojištění a § 1 a § 2 nařízení vlády č. 363/2009 Sb., o stanovení důchodového věku a přepočtu starobních důchodů některých horníků, kteří začali vykonávat své zaměstnání před rokem 1993 (dále jen „nařízení vlády“), na jejichž základu se žalobce domáhal přiznání starobního důchodu před dosažením důchodového věku, tedy ve věku 55 let. Žalovaná konstatovala, že žalobce v období před 1. 1. 1993 získal 2038 kalendářních dní v zaměstnání v hlubinném hornictví, z toho 1 763 kalendářních dní v uranových dolech. Po vynásobení koeficientem 0,6 a po zaokrouhlení směrem nahoru tak získal 1 223 směn v zaměstnání v hlubinném hornictví a 1 058 směn v uranových dolech. V období od 1. 1. 1993 žalobce získal 695 směn v uranových dolech. Jeho zaměstnání v hlubinném hornictví skončilo z důvodu dosažení nejvyšší přípustné expozice. Žalobce tak celkem získal 1 918 směn v hlubinném hornictví a z toho 1 753 směn v uranových dolech. Podmínky pro snížení důchodového věku pro nárok na starobní důchod podle zákona o důchodovém pojištění žalobce nesplňuje, neboť výkon zaměstnání v hlubinném hornictví sice skončil z důvodu dosažení nejvyšší přípustné expozice, avšak neodpracoval v tomto zaměstnání alespoň 3 081 směn, popř. 1 981 směn v uranových dolech. Žalobcův důchodový věk podle § 32 zákona o důchodovém pojištění činí 65 let, kterých dosáhne až dne 24. 2. 2031.

18. Proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti žalobce brojil námitkami, v nichž uvedl, že chybí zápočet dob pojištění – práce v riziku ionizujícího záření od 1. 4. 1992 do 28. 2. 1994. Žalobce navrhl kontrolu počtu směn v I.AA pracovní kategorii a riziku ionizujícího záření, dopočet této doby a přiznání starobního důchodu. K námitkám žalobce opětovně připojil potvrzení Průzkumu Příbram z 8. 8. 1994 a vyjádření Diamo ze dne 12. 1. 2021.
19. Žalovaná napadeným rozhodnutím žalobcovy námitky zamítla a prvostupňové rozhodnutí potvrdila. Žalovaná nejprve zrekapitulovala podklady, které žalobce přiložil ke své žádosti. Konstatovala dále, že z předložených podkladů vyplývá, že žalobce získal pouze 1 753 směn, nesplnil tedy podmínku získání nejméně 1 981 směny v zaměstnání v hlubinném hornictví v uranovém dole, které skončilo získáním nejvyšší přípustné expozice. Žalobce dosáhl nejvyšší přípustné expozice dne 31. 3. 1997, tedy dříve, než získal potřebný počet směn pro snížení důchodového věku podle § 37c odst. 1 ve spojení s § 37b zákona o důchodovém pojištění, ani podle nařízení vlády. Žalovaná uvedla, že namítaná doba od 1. 4. 1992 do 28. 2. 1994 byla žalobci v rámci napadeného rozhodnutí řádně zohledněna na základě evidenčního listu důchodového zabezpečení vystaveného jeho zaměstnavatelem Průzkum Příbram dne 7. 10. 1994, podle kterého získal v uvedené době v roce 1992 celkem 275 dnů v zaměstnání kategorie 05 04 01 I.AA. Žalovaná porovnávala tento evidenční list s osobním listem důchodového pojištění, který byl připojen k prvostupňovému rozhodnutí, a neshledala mezi údaji v obou dokumentech žádné odchylky. Žalobcovy námitky, podle kterých mu uvedené doby chybí, tak žalovaná shledala neopodstatněnými, neboť uvedené doby i vyměřovací základy byly hodnoceny zcela v souladu se zákonem o důchodovém pojištění. Předložené potvrzení, podle kterého se jednalo o směny v ionizujícím záření, na uvedené skutečnosti nemá žádný vliv. Toto potvrzení mělo význam pro žalobce v případě jeho dalšího zaměstnání v hlubinném hornictví pro stanovení data nejvyšší přípustné expozice, které nakonec dosáhl podle dalších podkladů dne 31. 3. 1997. Neumožňuje však, aby žalovaná žalobci stejnou dobu pojištění hodnotila dvakrát, jestliže je již zhodnocena na základě evidenčního listu důchodového zabezpečení vystaveného jeho zaměstnavatelem.

Posouzení žaloby

20. Podle § 28 zákona o důchodovém pojištění má pojištěnec nárok na starobní důchod, jestliže získal potřebnou dobu pojištění a dosáhl stanoveného věku, popřípadě splňuje další podmínky stanovené v tomto zákoně.
21. Podle § 32 odst. 2 věty první zákona o důchodovém pojištění se u pojištěnců narozených v období let 1936 až 1971 důchodový věk stanoví podle přílohy k tomuto zákonu.
22. Podle přílohy k zákonu o důchodovém pojištění činí důchodový věk žalobce (narozeného v roce 1960) 64 let a 2 měsíce.
23. Podle § 14 odst. 2 písm. a) zákona o sociálním zabezpečení byla do I. pracovní kategorie zařazena zaměstnání, v nichž se vykonávají soustavně a v průběhu kalendářního měsíce převážně práce rizikové, při kterých dochází k častým a trvalým poruchám zdraví pracujících působením škodlivých fyzikálních a chemických vlivů, a to (mimo jiné) zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech.
24. Podle § 74 zákona o důchodovém pojištění zůstávají nároky na snížení věkové hranice pro vznik nároku na starobní důchod podle předpisů platných před 1. lednem 1996 po odpracování stanovené doby zaměstnání v I. pracovní kategorii nebo v I. (II.) kategorii

funkcí zachovány. Snížená věková hranice pro vznik nároku na starobní důchod se přitom považuje pro účely tohoto zákona za důchodový věk.

25. Podle § 1 nařízení vlády se toto nařízení vztahuje na osoby, které
- a) vykonávaly před 1. 1. 1993 zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech, které bylo podle předpisů účinných před tímto dnem zařazeno mezi zaměstnání I. pracovní kategorie zakládající nárok na starobní důchod při dosažení věku aspoň 55 let,
 - b) odpracovaly v zaměstnání v hornictví celkem aspoň 3 300 směn, popř., jde-li o zaměstnání v hornictví v uranových dolech, 2 200 směn, nebo, pokud výkon zaměstnání v hornictví skončily z důvodu dosažení nejvyšší přípustné expozice, odpracovaly před 1. 1. 2009 v zaměstnání v hornictví celkem aspoň 3 081 směn, popř., jde-li o zaměstnání v hornictví v uranových dolech, 1 981 směn. Počet těchto odpracovaných směn za dobu před 1. 1. 1993 se zjistí tak, že počet kalendářních dnů zaměstnání v hornictví se vynásobí koeficientem 0,6 a zaokrouhlí směrem nahoru; za dobu po 31. 12. 1992 se za odpracovanou směnu považuje každá směna, v níž osoba uvedená v písmenu a) po převážnou část vykonávala podle potvrzení vydaného podle § 4 pod zemí zaměstnání v hornictví, a
 - c) nesplnily podmínky uvedené v zákoně o sociálním zabezpečení pro stanovení důchodového věku 55 let.
26. Podle § 2 nařízení vlády platí, že u osob uvedených v § 1, které a) nesplnily podmínky pro stanovení důchodového věku podle § 174 zákona o sociálním zabezpečení, se důchodový věk stanoví tak, že od důchodového věku stanoveného podle § 32 zákona o důchodovém pojištění, ve znění účinném ke dni 1. ledna 2010, se odečte 5 let, b) splnily podmínky pro stanovení důchodového věku podle § 174 zákona o sociálním zabezpečení, důchodový věk činí 55 let a 6 měsíců; za důchodový věk se přitom považuje věk dosažený v posledním přičteném kalendářním měsíci v den, který se číslem shoduje se dnem narození pojištěnce, a neobsahuje-li takto určený měsíc takový den, považuje se za důchodový věk ten věk, který je dosažen v posledním dni posledního přičteného kalendářního měsíce.
27. Podle § 37b odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, se ustanovení tohoto dílu vztahují na pojištěnce, kteří a) před 1. říjnem 2016 začali vykonávat zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech (dále jen „zaměstnání v hlubinném hornictví“) a b) v zaměstnání v hlubinném hornictví odpracovali celkem aspoň
- 1. 3 300 směn, popřípadě, jde-li o zaměstnání v hlubinném hornictví v uranových dolech, 2 200 směn, nebo
 - 2. 3 081 směn, pokud zaměstnání v hlubinném hornictví skončilo z důvodu dosažení nejvyšší přípustné expozice, popřípadě, jde-li o zaměstnání v hlubinném hornictví v uranových dolech, 1 981 směn, pokud toto zaměstnání skončilo z důvodu dosažení nejvyšší přípustné expozice.
28. Podle § 37b odst. 2 zákona o důchodovém pojištění se směnou v zaměstnání v hlubinném hornictví za dobu po 31. prosinci 1992 rozumí taková směna, v níž pojištěnec vykonával zaměstnání v hlubinném hornictví po převážnou část pod zemí. Počet směn v zaměstnání v hlubinném hornictví za dobu před 1. lednem 1993 se zjistí tak, že počet kalendářních dnů zaměstnání v hlubinném hornictví, které bylo podle právních předpisů účinných před tímto dnem zařazeno mezi zaměstnání I. pracovní kategorie zakládající nárok na starobní

důchod při dosažení věku aspoň 55 let, se vynásobí koeficientem 0,6 a zaokrouhlí směrem nahoru.

29. Podle § 37c odst. 1 zákona o důchodovém pojištění se důchodový věk pojištěnce uvedeného v § 37b stanoví tak, že od důchodového věku stanoveného podle § 32 se odečte 7 let; při stanovení důchodového věku tohoto pojištěnce se u žen postupuje stejně jako u mužů stejného data narození.
30. Mezi účastníky řízení není sporu o tom, že výkon žalobcova zaměstnání v hornictví skončil z důvodu dosažení nejvyšší přípustné expozice (dne 31. 3. 1997). Z hlediska posouzení jeho žádosti o starobní důchod a zejména pak naplnění podmínky dosažení důchodového věku je proto v dané věci stěžejní, zda žalobce odpracoval v zaměstnání v hornictví celkem aspoň 3 081 směn, resp. 1 981 směn v uranových dolech, a zda je tak na jeho případ možno aplikovat shora citovaná ustanovení zakotvující zvláštní pravidla pro určení důchodového věku v případě pracovníků v hlubinném hornictví.
31. Žalobce v první řadě namítá, že kromě 1324 směn, které odpracoval v uranových dolech v době od 16. 10. 1987 do 31. 7. 1991, odpracoval dalších 439 směn v období od 1. 8. 1984 do 13. 10. 1987. Soud k této námitce předepisuje, že žalobce na několika místech žaloby nesprávně směšuje pojmy odpracované *dny* a odpracované *směny*. Dané pojmy přitom nejsou volně zaměnitelné – jak vyplývá ze shora citované právní úpravy, počet směn v zaměstnání v hlubinném hornictví za dobu před 1. lednem 1993 se zjistí tak, že se počet kalendářních dnů zaměstnání v hlubinném hornictví, které bylo podle právních předpisů účinných před tímto dnem zařazeno mezi zaměstnání I. pracovní kategorie zakládající nárok na starobní důchod při dosažení věku aspoň 55 let, vynásobí koeficientem 0,6 a zaokrouhlí směrem nahoru. Obsahují-li tedy žalobcem odkazované podklady (evidenční listy důchodového zabezpečení a potvrzení o skutečnostech rozhodných pro vznik nároku) údaje o odpracovaných kalendářních dnech, nedá se tento údaj ztotožnit s počtem odpracovaných směn. Uvedená terminologická nedůslednost obsažená v žalobcových podáních nicméně nezatemňuje podstatu uplatněných žalobních námitek, a lze je proto věcně posoudit. Soud pak k této námitce konstatuje, že z odůvodnění rozhodnutí žalované jednoznačně vyplývá, že 439 kalendářních dnů odpracovaných v období od 1. 8. 1984 do 13. 10. 1987 řádně zohlednila. Na s. 4 napadeného rozhodnutí právě s ohledem na předložené potvrzení o skutečnostech rozhodných pro vznik nároku na starobní důchod vycházela z toho, že v daném období žalobce odpracoval v kategorii I.AA URAN 439 dnů a v době od 16. 10. 1987 do 31. 7. 1991 1 324 dny. Tyto dva údaje sečetla a vynásobila koeficientem 0,6, čímž dospěla ke správnému závěru, že v daném období žalobce odpracoval 1 058 směn. Žalovaná tedy předložené nedatované potvrzení o skutečnostech rozhodných pro vznik nároku vystaveného společností Diamo neopominula. Naopak, veškeré skutečnosti z něj vyplývající přezkoumatelně promítla do odůvodnění napadeného rozhodnutí. Tato žalobní námitka není důvodná.
32. Vytýká-li žalobce žalované, že se nevypořádala s oznámením Diamo ze dne 10. 4. 1998, je nutno uvést, že žalobce tuto listinu ve správním řízení nepředložil. Žalované proto nelze klást k tíži, že se s ní v napadeném rozhodnutí nijak nevypořádala. Soud nicméně provedl v souladu s principem plné jurisdikce důkaz touto listinou při jednání za účelem ověření správnosti skutkového stavu zjištěného žalovanou. Neshledal přitom důvodnou žalobcovu námitku, že z daného potvrzení vyplývá, že žalobcova práce v I.AA kategorii trvala minimálně 15 let. Část 2. tohoto potvrzení, z níž žalobce zřejmě odvozuje toto své tvrzení, totiž vůbec není vyplněna. Byť je v ní tedy předtištěn text, podle kterého „*podle potvrzení*

příslušných hornických organizací a evidence naší organizace jste vykonával zaměstnání I. pracovní kategorie v hornictví se stálým pracovištěm v podzemí hlubinných dolů (I.AA prac. kategorie) alespoň 15 let, za jeho trvání jste dosáhl věku xxx let a přestal toto zaměstnání vykonávat dnem xxxxx“, lze ze skutečnosti, že v tomto textu nejsou doplněny žádné relevantní údaje (volná pole jsou pouze „vykřížkovaná“), dovodit, že se na žalobce vůbec nevztahuje. Ostatně, jak případně poukázala žalovaná ve vyjádření k žalobě, žalobce po celou dobu řízení tvrdí, že práci v kategorii I.AA vykonával (a to nikoli kontinuálně) v letech 1986 až 1997 – již tato skutečnost sama o sobě vylučuje žalobcovo tvrzení, že jeho práce v této kategorii trvala minimálně 15 let. Ani tato námitka tedy není důvodná.

33. Co se týče žalobní námitky, podle které žalovaná zjistila, že žalobce měl v uranových dolech odpracovat dalších 695 směn po 1. 1. 1993, ačkoli tyto započtené směny odpracoval až v období od 1. 3. 1994 do 31. 3. 1997, musí soud konstatovat, že byla uplatněna poprvé až v replice k vyjádření žalované ze dne 6. 10. 2021, tedy po uplynutí dvouměsíční lhůty pro podání žaloby, a je tedy opožděná. Soud se proto touto námitkou nemůže věcně zabývat. Nad rámec nutného odůvodnění nicméně podotýká, že i v případě, kdy by byla uplatněna včas, nemohla by být důvodná, neboť žalovaná v napadeném rozhodnutí (srov. s. 4) na základě potvrzení společnosti Diamo ze dne 12. 1. 2021 jednoznačně uvedla, že 695 směn v uranovém dolu žalobce odpracoval právě v období od 1. 3. 1994 do 31. 3. 1997.
34. Jako zásadní námitku pak žalobce žalované vytkl nesprávné, resp. nedostatečné vyhodnocení některých dob výkonu zaměstnání v hlubinných dolech před 1. 1. 1993, konkrétně pak hodnocení 275 dnů odpracovaných v roce 1992. Žalobce již v rámci svých námitek proti prvostupňovému rozhodnutí (byť velmi obecně) namítl, že žalovaná nezohlednila práci v riziku ionizujícího záření v období od 1. 4. 1992 do 28. 2. 1994, a to zejména v souvislosti s potvrzením vydaným Průzkumem Příbram dne 8. 8. 1994, podle něž v tomto období a v období od 1. 9. 1984 do 13. 10. 1987 odpracoval celkem 566 směn v riziku ionizujícího záření. Obdobnou námitku uplatnil též v žalobě, přičemž tuto námitku následně zpřesnil tak, že pracovní směny odpracované v období od 1. 4. 1992 do 28. 2. 1994 nebyly evidentně započteny do směn odpracovaných v hlubinném hornictví v uranových dolech, ale toliko do odpracované doby mimo riziko nejvyšší přípustné expozice v hlubinných uranových dolech.
35. Žalobce tedy jinými slovy namítá, že i dny odpracované v roce 1992 měly být hodnoceny jako práce v kategorii I.AA URAN, nikoli „pouze“ jako práce v kategorii I.AA.
36. Žalovaná při hodnocení doby odpracované v roce 1992 vyšla z evidenčního listu důchodového zabezpečení vydaného Průzkumem Příbram dne 17. 10. 1994. V něm je uvedeno, že žalobce v roce 1992 odpracoval 275 dnů v kategorii I.AA (bez dovětku URAN). Tuto skutečnost žalovaná promítla do osobního listu důchodového pojištění tak, že v něm uvedla dobu pojištění od 1. 4. 1992 do 31. 12. 1992 v délce 275 dnů a druh doby zaměstnání – AA hl. doly (tedy hlubinné doly). Žalobce však toto zjištění dával jak v námitkách, tak v podané žalobě do souvislosti právě s potvrzením Průzkumu Příbram ze dne 8. 8. 1994, podle kterého žalobce mj. v době od 1. 4. 1992 do 28. 2. 1994 vykonával práci v riziku ionizujícího záření. Žalobce se tedy snažil domoci toho, aby i dny odpracované v roce 1992 byly hodnoceny jako dny odpracované v uranovém dole, tedy v kategorii I.AA URAN (jak tomu bylo u dob předcházejících).
37. Z nálezů Ústavního soudu ze dne 23. 8. 2010, sp. zn. I. ÚS 1415/10, a ze dne ze dne 15. 9. 2015 sp. zn. III. ÚS 1015/13, vyplývá, že při posuzování charakteru zaměstnání pro

účely jeho zařazení do pracovní kategorie nemohou soudy a správní orgány mechanicky přejímat zařazení konkrétní činnosti ze strany zaměstnavatele, pokud je žadatel o starobní důchod rozporuje, nýbrž jsou povinny v takové situaci provést další dokazování. Po provedeném dokazování lze vyslovit, že zaměstnanec splňuje podmínky pro zařazení do určité pracovní kategorie v případě, že jím vykonávaná práce zcela odpovídá některému zaměstnání zařazenému do této kategorie. Primárně je třeba vycházet z evidenčních listů důchodového pojištění (případně dalších listin), nicméně údaje z této evidence lze právě na základě dokazování vyvrátit (srov. příměření též rozsudek NSS ze dne 29. 9. 2016 č. j. 4 Ads 126/2016 – 42, který navazoval na citované nálezy Ústavního soudu).

38. S ohledem na uvedená judikatorní východiska proto podle soudu žalovaná pochybila, pokud se podrobněji nezabývala otázkou, zda žalobcovo zaměstnání v roce 1992 odpovídalo kategorii I.AA či I.AA URAN. Žalovaná potvrzení sice neopomněla, řádně jej však nehodnotila ve vztahu k evidenčnímu listu důchodového zabezpečení, a neobjasnila tak plně, zde nešlo o práci v uranových dolech. Konstatovala pouze, že daná doba byla zohledněna (což je pravda), neuvedla, nicméně proč neměla za prokázané, že šlo o práci v uranových dolech. Soud přitom nesouhlasí s hodnocením žalované, že dané potvrzení mělo význam pouze pro žalobce z hlediska stanovení data dosažení nejvyšší přípustné expozice. To je sice pravda, nicméně okolnost, že šlo o práci v ionizujícím prostředí, byla rovněž způsobila zpochybnit tezi žalované (a kategorii uvedenou v evidenčním listu důchodového zabezpečení), že šlo toliko o práci v hlubinném hornictví, nikoli však v uranovém dolu. V tomto ohledu tedy žalovaná řádně nereagovala na žalobcem uplatněné námítky, a její rozhodnutí je proto nepřezkoumatelné.
39. Pokud by šlo o jediné pochybení žalované, nepřistoupil by soud nicméně pouze na jeho základě ke zrušení napadeného rozhodnutí, neboť dané pochybení samo o sobě nemohlo mít vliv na jeho zákonnost.
40. Hodnotila-li by totiž žalovaná 275 dnů odpracovaných v roce 1992 tak, že šlo o práci v kategorii I.AA URAN, šlo by po jejich přepočtu o 165 směn ($275 \times 0,6$), které by bylo nutno připočíst k již zjištěnému a prokázanému počtu 1 753 směn získaných v uranových dolech. Celkový počet získaných směn v uranových dolech by tak činil 1 918, tedy i v tomto případě by žalobce nesplnil podmínku pro snížení důchodového věku dle shora citovaných předpisů, podle kterých bylo nutno získat 1 981 směn.
41. Soud nicméně shledal též další pochybení žalované při hodnocení potvrzení společnosti Diamo ze dne 8. 8. 1994. Žalobce totiž kromě nedostatečného vyhodnocení některých dob výkonu zaměstnání v hlubinných uranových dolech před 1. 1. 1993 namítal též nesprávné zohlednění celkového počtu směn, které měl dle uvedeného potvrzení odpracovat po tomto datu. Jak již soud opakovaně zmínil shora, podle uvedeného potvrzení odpracoval žalobce u společnosti Diamo v riziku pro hodnocení nejvyšší přípustné expozice v době od 1. 9. 1984 do 13. 10. 1987 a od 1. 4. 1992 do 28. 2. 1994 celkem 566 směn v riziku ionizujícího záření. Podle potvrzení Diamo ze dne 12. 2021 pak žalobce u této společnosti odpracoval od 1. 8. 1986 do 13. 10. 1987 212 směn v kategorii I.AA URAN. Podle nedatovaného potvrzení o skutečnostech rozhodných pro vznik nároku na starobní důchod vydaného společností Diamo pak žalobce v daném období (od 1. 8. 1986 do 13. 10. 1987) žalobce odpracoval 439 dnů v kategorii I.AA (což potvrzuje i evidenční list důchodového zabezpečení ze dne 23. 4. 1988). Tyto odpracované dny (resp. směny) žalovaná zohlednila (srov. s. 4 napadeného rozhodnutí, kde sečetla 439 a 1324 dnů – za období do 13. 10. 1987 tak šlo o 264 směn – $439 \times 0,6$). I po zohlednění těchto směn

nicméně z počtu 566 směn uvedených v potvrzení ze dne 8. 8. 1994 stále zbývá přibližně 137 směn (566 směn mínus 264 směn mínus 165 směn v roce 1992), které nebyly v osobním listu důchodového pojištění (ani v evidenčních listech důchodového zabezpečení, resp. pojištění) nijak zachyceny, a které žalobce zřejmě odpracoval mezi 1. 1. 1993 a 28. 2. 1994 (po tomto datu mu již bylo započteno 695 směn dle potvrzení ze dne 12. 1. 2021). Po zohlednění dosud nezapočtených 137 směn by pak žalobce dosáhl (v případě, že by směny odpracované v roce 1992 byly hodnoceny jako odpracované v uranovém dole) potřebného počtu 1981 směn v uranových dolech, a tím i naplnil podmínky pro stanovení důchodového věku 55 let. Tento rozpor mezi potvrzením ze dne 8. 8. 1994, tvrzeními žalobce a evidenčními listy důchodového zabezpečení žalovaná přezkoumatelně nevysvětlila a neobjasnila, kam se „ztratily“ zbývající směny odpracované v riziku ionizujícího záření. Závěr žalované, že žalobce podmínky pro stanovení důchodového věku 55 let nesplnil, je tak s ohledem na shora uvedené přinejmenším předčasný, a bude proto úkolem žalované v dalším řízení, aby se s touto skutečností řádně vypořádala.

Závěr a náklady řízení

42. S ohledem na výše uvedené soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1 a 4 s. ř. s.). V dalším řízení je žalovaná vázána právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Zejména se tedy řádně vypořádá se všemi skutečnostmi vyplývajícími z potvrzení Diamo vyhotoveného dne 8. 8. 1994, tedy jak z hlediska povahy práce vykonávané žalobcem v roce 1992, tak z hlediska počtu odpracovaných směn v uranových dolech po 1. 1. 1993.
43. O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch. Žalobci, který byl ve věci úspěšný, náleží náhrada nákladů řízení, a to v celkové výši 7 603,60 Kč. Tuto částku tvoří odměna žalobcovy zástupkyně za čtyři úkony právní služby po 1 000 Kč [příprava a převzetí zastoupení, sepsání žaloby a vyjádření a účast na jednání soudu – § 7 bod 3, § 9 odst. 2 a § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)] spolu se čtyřmi paušálními částkami jako náhradou hotových výdajů po 300 Kč podle § 13 odst. 4 téže vyhlášky, celkem tedy **5 200 Kč**. Soud zde pouze na okraj poznamenává, že souzená věc se týká nároku v oblasti důchodového pojištění – tarifní hodnotu pro určení sazby mimosmluvní odměny za jeden právní úkon proto soud stanovil na základě § 9 odst. 2 advokátního tarifu, který zakotvuje speciální (a tedy i přednostně aplikovatelné) pravidlo ve vztahu k § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu, na jehož základu požadovala určení tarifní hodnoty žalobcova zástupkyně. Soud současně uvádí, že žalobcově zástupkyni nepřiznal nárokovanou odměnu za úkon spočívající v poradě s klientem – projednání výzvy soudu a vyjádření soudu, neboť uskutečnění tohoto úkonu právní služby nijak nedoložila. Součástí nákladů řízení je též náhrada za promeškaný čas tří započatých půlhodin á 100 Kč (celkem tedy **300 Kč**) podle § 14 odst. 1 písm. a) a odst. 3 advokátního tarifu a cestovné podle § 13 odst. 5 advokátního tarifu, § 157 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, a §§ 1 a 4 vyhlášky č. 589/2020 Sb. (cesta na jednání soudu) ve výši **784 Kč** odpovídajícího náhradě jízdních výdajů na trase mezi sídlem žalobcovy zástupkyně a sídlem soudu (Příbram-Praha) a zpět osobním automobilem BMW X3 při vzdálenosti tam a zpět celkem 114 km, spotřebě v kombinovaném provozu 9,1 l motorové nafty na 100 km, sazbě základní náhrady 4,40 Kč/km a průměrné ceně paliva 27,20 Kč/l. Žalobcova zástupkyně je plátkyní DPH, vypočtenou náhradu nákladů řízení je proto třeba navýšit o

21 % odpovídajících sazbě této daně (tj. $6\,284 \times 0,21 = 1\,319,64$ Kč). Náhradu nákladů řízení je žalovaná povinna uhradit podle § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu užitého na základě § 64 s. ř. s., k rukám žalobcovy zástupkyně ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku (§ 54 odst. 7 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 15. prosince 2021

Lenka Bursíková, v. r.
soudkyně